

Ilyen a hősnő, ilyen Kalotai minden jellembeli fogyatkozása ellenére, ilyen Lithván tanár, ilyenek a mellékalakok közül a bájos fiatal leány, Dénes a filozopter s az öreg Pirkó néni.

Egy kissé tán sokalljuk is ezt a koncentrált édességet s komorabb, mélyebb színtónusokhoz szokott szemünknek szokatlan ez a rózsaszínű világítás. Az író mindenestre figyelmeztetjük, hogy derült életszemléletét támassza alá minél elmélyülőbb lélekrajzzal s egészséges realizmussal.

A szerző még fiatalember és kétségtelenül tehetséges, tehát bizalommal várhatjuk fejlődését. *Szinnyei Ferenc.*

Gombos Albin : Hóharmat. Székelyföldi mesék és regék. (Kir. Magyar Egyetemi Nyomda.) A *Hóharmat* meséiben két értékes fonál szövődik össze finom szövetté, a bölcsesség és a költészet. Mély részvét az emberi szenvedés iránt, erkölcsi gyönyörködés a jó dalában és a gonosz bukásában, többnyire ezek a magvak húzódnak meg a mese héja alatt. A legnagyobb értékét épen az adja meg ezeknek a bájos meséknek, hogy a tanítómesék oktató hangja helyett a régi székely mesemondók előadására emlékeztető, közvetlen hangon szólalnak az érdekes históriák. Másik jelessége a meséknek a fordulatokban gazdag cselekvény. Az elbeszélés érdekességéhez csatlakozik az előadóé. Gombos előadása a megnevesített népiesség. Megőrzi ennek közvetlenségét s hol szelíd humorral, hol emelkedett érzelmekkel frissíti fel. Méltó párja ez a kötet a szerző tavaly megjelent «Hájas Muki» sorozatának. (r.)

Dr. Kalmár Gusztáv : Ismeretlen népek, névtelen földek. (A Szent István-Társulat kiadása.) Afrika, Ausztrália és a Csendes Óceán szigeteinek fölfedezését mondja el dr. *Kalmár Gusztáv* ebben a közel négyszáz oldalas könyvében mindazoknak, akik nem jutottak hozzá Livingstone, Stanley vagy Cook könyveihez. És akiket valaha is elgondolásra késztetett az a gigantikus munka, amelyet a Föld meghódításának önfeláldozó hősei végeztek, mindenesetre nagy élvezettel fogják olvasni a körültekintő munkával megírt könyvet. Mind az ifjúság, mind pedig az olvasni és tanulni vágyó felnőttek kimerítő fogalmat nyerhetnek e könyvből arról a heroikus bátorságról, amellyel ezek a régi fölfedezők a Nagy Ismeretlennek nekivágtak.

Az első fejezetek *Diaz* Bertalanról szólnak, aki Tengerész Henrik parancsára indult el Afrika nyugoti partjai mentén dél felé, abban az időben, amikor a Föld alakja is problematikus volt még. Hajói alig voltak akkorák, mint a mi dunai propellereink. A vihartól hajtva, került meg Afrika déli csúcsát, a mai Jöreményfokot, és fedezte föl az Indiába vezető hajóutat. De Afrika fölfedezése még ettől kezdve is évszázadokig tart. A Niger, a Nilus és a Kongó vízrajzának, a nagy tavak megismerésének kérdései még tengernyi munkát, önfeláldozást és életet is követelnek. A könyv a kutatók seregéből Ledyard, Mungo Park Clapperton, a Lander testvérek, Barth, Nachtigall, Burton és Speke s végül a két legkülönbnek: Livingstonének és Stanleynek expedícióival foglalkozik tüzesebben, hiszen az ő munkájuknak köszönhető, hogy a fehér foltok lassankint lekerültek Afrika térképéről.

A továbbiakban James Cook három nagy földkörüli útját ismerteti a szerző és ezzel kapcsolatban az ausztráliai szigetvilág fölfedezését. — A könyv utolsó része Ausztrália gyarmatosításáról szól. Behatóbban ismerteti a sidneyi fegyvergyarmat megalapítását Phillip Arthur irányításával, továbbá az ausztráliai kontinens fölfedezését célzó törekvéseket: Stuart három expedícióját, Mc Kinley, Burke és Forrestek útjait. Végül megemlékezik az új-zeelandi és az új-guineai kutatásokról.

A kitűnő munkát néhány pompás trópusi illusztráció díszíti.

A szerző figyelmét felhívom a 9. oldalon olvasható tévedésre: «Diaznak (miután Afrika déli csúcsát megkerülte hajójával) azonnal feltűnt, hogy a part nem jobbkéz felé esik, hanem balkéz felé». Itt a tévedés abban áll, hogy Diaznak, minthogy Portugáliából indult délfelé, mindvégig balkéz felől kellett a partot látnia. Még azután, is, hogy a Jöreményfokot megkerülve, északnak haladt. A nap fölkelte figyelhette ő meg eleinte bal, később pedig jobbfelől.

M. Gy.

Dékány András : Félálomban. (Magyarság-kiadás.) Ez az első regénye Dékány Andrásnak. Jó bemutatkozás, jó tárgy; a Felvidék magyarjainak mai élete a most érettségizett diák szerelmi félálmában. A háborúelőtti magyar világ oly rokonszenvesnek tartott sárosi urai idéződnek fel előttünk, bizony